

SLOVENSKI VESTNIK

Celovec • četrtek • 26. julij 2001

štev. 30 (3128) • letnik 56 • cena 10 šil. • 0,73 evra

A.I.D.L.C.M – Skrb za jezike naloga prihodnosti

Od petka, 20. julija, do nedelje, 22. julija 2001, je v celovškem Mladinskem domu potekal 20. kongres A.I.D.L.C.M., mednarodnega združenja za zaščito ogroženih jezikov in kultur. Prireditelja sta bila Zveza slovenskih organizacij in pa avstrijska podružnica združenja.

Udeležencem je v pozdrav spregovoril tudi predsednik ZSO in sosveti za Slovence Marjan Sturm. Naglasil je, da je združevanje narodnih skupnosti prav v času globalizacije zelo pomembno, ker jih to krepi in olajšuje doseganje pravic. To pomembno vlogo v Evropi vršita A.I.D.L.C.M in pa FUENS, ki sta priznani NGO- nevladni organizaciji. V manjšinski politiki mora danes tudi Avstrija upoštevati sprejete zaščitne mehanizme in norme, kot sta to Evropska konvencija o zaščiti manjšinskih jezikov ali pa državno določilo, manjšine pa bojo v Evropi novih paradig morale najti odgovore na migracijo, akulturacijo in globalizacijo. Pri reševanju teh vprašanj bo A.I.D.L.C.M in FUENS odmerjeno važno mesto.

Predsednik A.I.D.L.C.M Paul Lefin je poudaril, da ima organizacija humanističen pristop do utrjevanja manjšinskih pravic, saj brani človečansko pravico do lastnega jezika in kulture. Vodja avstrijske podružnice Franci Zwitter pa je dejal, da Evropa ni le skupek velikih jezikov in kultur.

Glavni referat prvega dne je imel univ. prof. Fritz Koch na temo »Univerzalnost majhnih kultur na primeru nove okcitanščine«. Ta jezik si skupno z drugimi manjšinskimi književnostmi v Franciji utira pot v zavest ljudi in literarne javnosti.

Ravnatelj Slovenskega znanstvenega inštituta Avguštin Malle pa je drugi dan referiral o situaciji ali statusu slovenščine na Koroškem.

Kongres je sprejel vrsto resolucij. Tako so udeleženci izrazili zaskrbljenost zaradi načrtov Koroške, da zapre številne šole na dvojezičnem ozemlju. Ta ukrep bo po njihovem mnenju občutno poslabšal sedanje dvojezično šolstvo na Koroškem.

Udeležence kongresa, ki so zastopali narodne skupnosti v Španiji, Franciji, Belgiji, Italiji, Avstriji, Sloveniji in drugod, je v imenu dežele sprejel namestnik koroškega deželnega glavarja Peter Ambrozy. Poudaril je vlogo združenja in se mu zahvalil, da je za kraj zborovanja izbral Celovec. V nedeljo so se udeleženci na pokopališču na Otočah poklonili spomenu dr. Francija Zwittera, bivšega predsednika Zveze slovenskih organizacij in dolgoletnega podpredsednika A.I.D.L.C.M.

Franc Wakounig

Udeležence kongresa A.I.D.L.C.M je sprejel tudi namestnik koroškega deželnega glavarja in predsednik koroških socialdemokratov dr. Peter Ambrozy (4. z leve).

PREBLISK

Eden mrtev, 560 poškodovanih, 140 aretiranih, med njimi 14 Avstrijcev, 1000 milijard lir materialne škode, to so le številčne posledice vrha šefov sedmih najbolj razvitih držav in Rusije ob koncu preteklega tedna v italijanski Genovi. Protiglobalizacijsko gibanje pridobiva na širini in seveda s tem tudi na pomenu. Ljudje, posebno mlajši, so se začeli zavedati, da dogovarjanje sedmerice velikih pomeni še večjo diferenciacijo. Revni bodo še revnejši, bogati še bogatejši.

Nič ne pomaga ustanavljanje sklada za boj proti kugi 21. stoletja, aidsu, v Afriki in drugih revnih deželah, ko pa je to le pesek v oči. Bogati bodo ob milijardi in 300 mili-

jonih, kolikor naj bi jih vplačali v sklad, iz Afrike in drugih nerazvitih dežel potegnili najmanj 50 milijard dobička. Temu se kljub verbalni humanosti in dobrotljivosti ne bodo odrekli.

Genova in po Genovi

Ob zaključku Genove je kanadski premier, gostitelj naslednjega vrha sedmerice velikih in Rusije, glasno razmišljal, da bi bilo treba prihodnje srečanje pripraviti v kakem manj urbanem okolju. Kaj pa, če bi se veliki srečali v Sahari, morda v Sibiriji ali pa nekje v Kordiljerah? Najbrž pa ljudstvo ne bi imelo kaj proti, če bi odleteli kar na luno!

Na Košarjevem dvorišču na Gori je skupino »Vaščani pojo« odlično spremljal Trio Korenika. Razveseljeval nas bo tudi na letošnjem izletu Slovenskega vestnika.

Haider: Občine same odločajo o svojih šolah

Deželna tiskovna služba nam je posredovala izjavo deželnega glavarja Jörga Haiderja v vlogi deželnega referenta za šolstvo. V njej je zapisano: **Novi koroški šolski zakon omogoča obstoj zelo majhnih šol – ekspoziturna rešitev naj bo v korist šolarjem v podeželskem prostoru.**

V zvezi s poročanjem o morebitnih razpustitvah koroških šol se na žalost zbuja neznanjska panika. Kakor izjavlja deželni referent za šolstvo Jörg Haider, so dejenska zaprtja vsakakor utemeljena in se lahko zagovarjajo, ker so jih zadevne občine same podpirale in si zanje prizadevale, zato tudi nikakor ne utegnejo biti v škodo šolarjev.

Če občine same ne bi želele zaprtij – kot v primerih Komelj in Šmarjeta nad Pliberkom, bi dežela ustanovila ekspoziture, tako Haider. Saj je bil namen novega koroškega šolskega zakona vendar ta, da se omogoči ohranitev zelo majhnih šol (od 30 učencev navzgor, v posebnih primerih pa že od 20 učencev navzgor) in se s tem prispeva k pospeševanju podeželske regije.

Toda v nekaterih primerih so se občine, kot je bilo že omenjeno, odpovedale ohranitvi šol iz stroškovnih razlogov. Glede zaprtja šol slovenske manjšine, opozarja referent za šolstvo na to, da zaprtje take šole sploh ne bi bilo dopustno, če bi zadevalo edino šolo v občinskem območju. Taka šola se niti ne bi vodila kot ekspozitura, temveč bi naprej obstajala v svoji dosednji obliki.

Poudariti je treba tudi pozitivno, da bo naraslo povpraševanje po slovenskih učiteljih. V prihodnje bo zaposlenih okoli 40 učiteljev/-ic dodatno k dosedanjim 180. Vzrok za to je razširitev dvojezičnega pouka na četrto šolsko stopnjo.

P. S. Zgornja tiskovna izjava je bila napisana v slovenskem jeziku.

Ob zapiranju šol protestira Svetovni slovenski kongres

V zvezi z zapiranjem in preoblikovanjem majhnih dvojezičnih šol na Južnem Koroškem se je oglasil tudi Svetovni slovenski kongres. V svoji protestni izjavi je med drugim zapisal:

Raznarodovanje slovenskega prebivalstva na Koroškem dobiva s sedanjo šolsko politiko deželne vlade nove, neposredne oblike spodkopavanja temeljev slovenske jezikovne in narodne identitete na območjih, kjer že več kakor tisoč let avtohtono živijo Slovenci, in je del načrta za postopno izničenje slovenske manjšine v Avstriji. Šolska politika, ki ne upošteva mnenja manjšine, zaradi katere dvojezično šolstvo sploh obstaja, pomeni hudo motnjo v dobrososedskem

in prijateljskem sodelovanju med Slovenijo in Avstrijo.

Svetovni slovenski kongres zato poziva dejavnike avstrijske zvezne oblasti, da ustavijo ta naskok na dvojezično šolstvo in poravnajo očitno krivico, ki jo avstrijskim državljanom slovenske narodnosti dela politika na ravni dežele Koroške.

Svetovni slovenski kongres izraža slovenskim rojakom na avstrijskem Koroškem vso moralno podporo in bo o zapiranju dvojezičnih šol poročal na mednarodnih forumih, vlado Republike Slovenije pa poziva, da se v stikih z vlado Republike Avstrije nemudoma in ustrezno odločno zavzame za uresničevanje narodnih interesov koroških Slovencev

Dr. Marjan Sturm v zadnji številki tega lista v komentarju »Nekaj smo dosegli« navaja nekaj političnih vprašanj, katerih uspešno razrešitev pripisuje dialogu z deželnozborskimi strankami. Katere stranke in osebe na Koroškem odločajo, je znano; torej to, kar dr. Sturm misli, povejmo kar naravnost: uspehi (če in kjer so) so sad dialoga z deželnim glavarjem.

Da je v preteklem letu in pol prišlo do nekaterih premikov, je nesporno. Ali so ti res rezultat spretnosti obeh predsednikov pri dialogu, ali pa bolj stranski produkt prizadevanj črno-modre vlade za izboljšanje njenega mednarodnega ugleda, in kako trajni bodo domnevni uspehi, ne morem oceniti. Morda to tudi ni tako važno.

Dr. Kristijan Schellander*

nega financiranja v okviru pospeševanja manjšin. Tako smo koroški Slovenci z AGORA in Korotanom prvič dobili neodvisen celodnevni radijski program. Nudil je veliko možnosti za kreativnost, pre-

mi govornimi prispevki tja do privlačnih mladinskih oddaj. Radio AGORA kot nekomercialni dvojezični svobodni radio pa je lahko tudi med dnevnim nudil edinstveno svetovno glasbo in pestre informativne, literarne in družbene oddaje. Deloma se je to dogajalo na nivoju, da so nekateri sodelavci dosegli najvišje avstrijske in mednarodne radijske nagrade. V dobrih časih so lahko tudi najmlajši vsak dan poslušali skrbno pripravljene otroške oddaje. Radia sta bila zelo različna, prepoznavna, živa, sveža, avtentična.

Da Radio AGORA po 18. uri še naprej oddaja lastni program s podobno vsebinsko zasnovno in glasbenim profilom kot doslej, je sicer razveseljivo. Toda oddajni čas pač ni ravno najboljši za radijski

Imeli smo že boljši radio

Mislim pa, da je potrebno pazljivo preveriti, kaj pride pod črto ven, če na različnih področjih primerjamo na eni strani posamezne pozitivne premike, na drugi strani pa nedvomna poslabšanja (npr. v šolstvu imenovanje enojezičnih ravnateljev ali ukinjanje majhnih ljudskih šol). In oceniti je treba posledice pozitivnih premikov in poslabšanj v celoti – z ozirom na perspektive razvoja ali nazadovanja narodne skupnosti. Če je bilo sicer formalno nekaj doseženo, vsebina, kvaliteta in okolje pa ni takšno, da bi zagotavljalo daljnoročne pozitivne učinke, potem je uspeh pač samo relativen.

V tej zvezi bi rad nekaj stvari pripomnil na temo radia, kjer se menda tudi kažejo uspehi dialoga pri okrogli mizi.

Res je, da novi zakon o javnopravnih radioteleviziji (Zakon o ORF) vsebuje tudi upoštevanje narodnih skupnosti. Toda v praksi to še ne pomeni avtomatično spremembe na boljšo. Tudi po Zakonu o narodnih skupnostih bi npr. moralo biti postavljenih znatno več dvojezičnih krajevnih napisov, katerih pa po petindvajsetih letih veljavnosti zakona še vedno ni.

Celodnevni slovenski oz. dvojezični radijski program na južnem Koroškem ni bil dosežek dialoga predsednikov osrednjih organizacij s koroškim deželnim glavarjem. Zaživel je že v času rdeče-črne vlade pod kanclerjem Viktorjem Klimo. Toda tudi rdeče-črna vlada nam ga ni kar tako enostavno poklonila: bil je rezultat dolgoletnih aktivnosti prizadevnih ljudi obeh narodnosti in pravnih postopkov tja do evropskega sodišča, ki jih je bilo sprožilo društvo AGORA. Čeprav za formalno privatna radia AGORA in Korotan ni obstajala nobena izrecna zakonska osnova, ju je urad zveznega kanclerja omogočil preko osnov-

poznavnost in aktivno sodelovanje poslušalstva. Formalno sicer ni bil javnopraven, a se je v osnovi financiral z javnimi sredstvi iz državnega proračuna. V rezultatu je bil politično dosti bolj neodvisen kot ORF, ki je, kot vemo, izpostavljen močnim vladno-partijskim pritiskom. Na deželni ravni je posebno dominanten vpliv deželnih glavarjev. Kaj to pomeni za objektivnost, pisanost in kritičnost poročanja o deželnih zadevah, vemo.

Črno-modra vlada je, kot je znano, osnovno financiranje s strani urada zveznega kanclerja takoj ukinila. Nadaljni obstoj radijev AGORA in Korotan je bil nekaj časa popolnoma negotov. Končno je državna radiotelevizija po dolgotrajnih pogajanjih z vladnimi strankami, kjer je v glavnem šlo za vpliv nove vlade na ORF, višino financiranja ORF iz reklame in značaj javnopravnosti te ustanove, kot »stranski proizvod« prevzela poskusno za najprej pol leta v okviru pilotnega projekta tudi financiranje celodnevnega dvojezičnega programa ob sodelovanju z radiema AGORA in Korotan. Brez tega koraka bi teh radijev, ali kar je od njiju še ostalo, bilo konec. Zdaj je celodnevni dvojezični program vsebinsko pod kontrolo ORF. Oddajni koncept, usmeritev in glasbeno linijo Radia 2 so vsekakor vodilno izdelali sodelavci ORF.

Ali ves ta razvoj lahko zabeležimo kot uspeh ali ne, še ne vem. Če poslušam to, kar v prvih tednih prihaja med 6. in 18. uro preko etra kot skupni Radio 2, potem malo dvomim.

V zadnjih dveh letih smo imeli na frekvenci 105,5 dva radia z izrazitim značajem. Radio Korotan, ki se je zdaj kot lastni radio poslovil, je bil neke vrste narodni radio z velikim deležem domače ljudske glasbe in zanimivimi poljudnimi, deloma tudi kakovostni-

program, ker se večina ljudi zvečer preseli pred televizorje.

V primerjavi s prejšnjim dnevnim programom je novi Radio 2 večji del oddajnega časa glasbeno povprečna enolončnica z v glavnem obrabljenimi angleškimi (in vmes posameznimi plehkimi slovenskimi ali hrvaškimi) popevkami blizu provincialnega nivoja. Besedni prispevki so kratki, pridni in velikokrat vsebinsko plitvi; očitno pri ORF nekateri mislijo, da umske sposobnosti slovenskih poslušalcev ne prenesejo kakovostnih tem in daljših besednih prispevkov. Družbenopolitično kritične informativne kvalitete radia AGORA, ki se jo sicer pri ORF najde samo še na programu Ö1, preko dneva na Radiu 2 ni več najti, čeprav je program menda rezultat sodelovanja ORF, Korotana in AGORA. Dnevnih oddaj za otroke pa na frekvenci 105,5 ni več.

Ne vem, morda sem preveč kritičen in preveč zahteven. Morda bo vse še postalo boljše. Morda se morajo sodelavci ORF, ki so doslej bili vajeni nekoliko bolj »uradniških« delovnih pogojev in so doslej producirali samo eno kratko radijsko oddajo na dan, šele prilagoditi novim zahtevam celodnevnega programa. Morda je večina slovenskih poslušalk in poslušalcev že tako zadovoljna z zame pridnim brezkonturnim povprečjem in občutim deficite glede na kvaliteto in nivo samo jaz in nekaj drugih.

Kakorkoli – osebno pač mislim, da smo imeli že boljši radio. Istočasno upam, da ta skupni radio ni oznanjevalec nivoja bodočega skupnega slovenskega časopisa ...

* Dr. Kristijan Schellander je bil od podelitve radijske licence decembra 1997 do decembra 2000 predsednik Radia AGORA.

RAZPRAVA O ŠOLSTVU

ŠOLA – DESELETJA USTANOVA RAZNARODOVANJA

Kako se počutiš, če ti je bilo vzeto več, kakor dano?

Tako razmišljanje je ume-
stno, ko primerjaš Deželni zakon o skladu za privatne dvo- in večjezične vrtce (12. julij 2001) ter posledice spremembe Koroškega šolskega zakona (5. april 2001).

Oba zakona urejata delovanje ustanov za otroke na Koroškem. Predšolska in šolska vzgoja sta si enakovredni, le da prva ni obvezna. V »naših« otroških vrtcih in v javni dvojezični ljudski šoli je slovenski jezik enakopraven nemškemu. Zakon, ki ureja financiranje omenjenih otroških vrtcev, je nastal po dolgoletnih prošnjah in zahtevah koroških Slovencev, sprememba koroške šolske zakonodaje zaradi uvedbe varčevalnih ukrepov v obveznem šolstvu. Slovence nihče ni uradno informiral o nameravanih spremembah Koroškega šolskega zakona, sodelovanje jim ni bilo omogočeno. Verjetno zaradi tega, ker so bili dodatki h koroškemu šolskemu zakonu od vsega začetka zasnovani brez upoštevanja eksistence dvojezičnih šol in njenih posebnih potreb. Drugače si to namreč ne morem razlagati. Resnici na ljubo je treba povedati, da se za sodelovanje pri spreminjanju zakona pri ZSO in NSKS kljub opozorilom, da gre za koroškim Slovincem škodljive spremembe, niso trudili oziroma ga skušali doseči.

Hvaljenega skupnega ukrepanja v narodnostnem konsenzu – nikoli proti volji narodne skupnosti – ni nikjer zaslediti. Dokaz, da so obljube nekaterih politikov neresne in da gre za protislovensko zakonodajo – ustrežanje zahtevam KHD?

Nam sedaj pomaga odločena izjava predsednika EL Andreja Wakouniga, ki ugotavlja kršitev lani med strankami in koroškimi Slovenci dogovorjenega narodnostnega konsenza? Zvonimo po toči?

Ob takem dogajanju se počutim, kot bi moral kos za kosom sleči staro dragoceno slovensko narodno nošo in obleči nove moderne, a malovredne cunje, da bom v javnosti bolj ustrezal zaželeni koroški narodnostni podobi.

Koroškim politikom smo ustreigli in šli v dunajsko šolsko komisijo, da smo tam pristali na njihove želje v prid nemško govorečim učiteljem. Ob nastajanju sprememb Koroškega šolskega zakona nas niso rabili.

Pristojna je država

Zavedajmo se, da dežela Koroška s svojim šolskim zakonom nima pravice odločati o dvojezičnih šolah. Za te šole

je pristojna država, ki se ima zgledovati po členu 7 avstrijske državne pogodbe, po odločitvah ustavnega sodišča in koroškem manjšinskošolskem zakonu. V ospredju vsake odločitve mora stati zaščita narodnostne manjšine.

Gospod šolski referent za Koroško, Haider, kljub spreminjenemu koroški šolski zakonodaji nima nobene pravice odločati o zaprtju javnih dvojezičnih šol. Za te veljajo posebni predpisi, ki jih ni mogoče pomesti pod mizo. Eden pomembnejših je 20 kot število otrok za razred in delitev v dva razreda ob prekoračenju števila 20 iz leta 1988. Za ostale šole velja število 30. Torej je v dvojezičnih šolah mogoče voditi razrede npr. z 10 učenci, kar bo na vseh večjih šolah tudi naprej tako.

Za male vaške šole to zaenkrat naj ne bi več veljalo! Koroška ravna protizakonito. Zakona, ki ga je sprejel avstrijski parlament, ne more po svoji volji in povrh še v protislovenskem duhu spreminjati. Koroška se mora sprijazniti z dejstvom, da je dvojezična šola posebna vrsta javne šole z nekaj dodatne zakonodaje.

Nuja takojšnjega ukrepanja

Po najnovejših podatkih bo v šolskem letu 2001/2002 na Koroškem ukinjenih 28 ljudskih šol, med temi 7 dvojezičnih. Popolnoma se ukineta šoli Komelj in Šmarjeta nad Pliberkom. Ekspoziture naj postanejo: Radiše od Podkronosa, Sele-Kot od Sele-Fara, Obirsko in Lepena od Železne Kaple, Krčanje od Grebinja.

Predsednik ZSO in narodnostnega sosveta je v pismu zveznemu kanclerju dr. Wolfgangu Schüsslu reagiral, pozno a preudarno. Predlog predsednika EL je sicer dober, a neobvezujoč, ker je običajni protest in izjava za časopis. Podpredsednik deželnega šolskega sveta Rudi Altersberger je najavil pravno preverjanje zakona in predlagal vzdrževalcem šol pritožbo pri upravnem ali/in ustavnem sodišču.

Zadnje se mi zdi najvažnejše. Pozivam ZSO in NSKS, da nemudoma organizirata pritožbe vzdrževalcev šol ali staršev. Le to je lahko uspešno. Za slučaj pozitivne rešitve na Dunaju se pritožbe vsak čas lahko ukinejo. Pol leta je že zamujenega, do pričetka novega šolskega leta je še mesec in pol. Poleg preprečitve ukinjanja dvojezičnih šol je treba doseči še odstranitev nezakonito imenovanih ravnateljev in preprečitev ponekod nameravanega krčenja dvojezičnega pouka v dvojezičnih razredih.

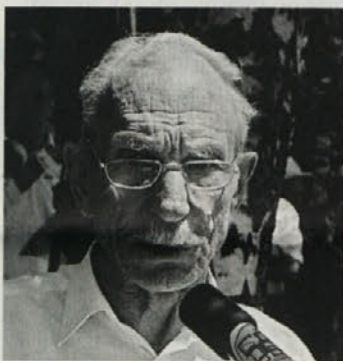
Franc Kukovica

Dvainsajsetič že sta preteklo nedeljo, 22. julija 2001, pliberški Področni odbor Zveze koroških partizanov in SPD »Edinost« izvedla spominski pohod na Komelj po poteh Domnove čete. Udeležba je bila obilna, prav razveseljivo pa je, da je tudi tokrat prišlo veliko novih pohodnikov, med njimi veliko mladine. Sploh delež mladih pohodnikov iz leta v leto raste.

Letos so se pohodniki na pot podali od Apovnika na Borovju in po nekaj urah prispeli na cilj, h spomeniku pri Cimpercju na Komlju.

Tu, na kraju spomina padlim borcem Domnove čete, katere so jeseni 1944 v neposredni bližini, pri Apovniku, zverinsko mučili in pobili člani gestapa, policije in številni domači pomagači in izdajalci, je bila spominska svečanost.

V imenu prireditev je Franci Kuežnik dejal, da se je treba tudi danes z uporno dvignjeno glavo zaperstaviti oživljanju nacifašizma. Pozabljivost je največji nasprotnik spominjanja, prav zato je treba čuvati pridobitve antifafašizma, mir in svobodo.

Inž. Tonči Schlapper

Govornik svečanosti je bil Tonči Schlapper, podpredsednik Zveze koroških partizanov. Dejal je, da spomin na partizanski boj ni odvečno obujanje nekega mitosa in s tem nepotrebno, pač pa se je ta čas z neizbrisnimi slikami groze, strahu in pogumnega junaštva zasidral v kolektivnem spominu in zgodovini našega naroda. Kajti slovenski narod se je v usodni uri dvignil in s svojo borbo za osvoboditev postal zgled tudi večjim narodom. S

22. POHOD PO POTEH DOMNOVE ČETE

Spomin z uporno dvignjeno glavo

tem je v boju proti terorju in suženstvu opravil svojo najbolj častno nalogo. Ponosni smo, da smo v tem boju sodelovali tudi koroški Slovenci, je dejal Schlapper. To potrjuje tudi žrtev borcev Domnove čete.

Hkrati pa je treba živeti s sovrastvom včerajšnikov, katerim je veljal »naš tedanji boj z orožjem«. Ti krogi se ne spotikajo nad žrtvijo milijonov ljudi in nad morjem krvi, ki ju je terjala nacistična strahovlada, stalno pa iščejo zločine, ki naj bi jih storili partizani, ki so zanje zgolj izdajalci domovine. Tajijo pa, da se je Avstrija v boju za svojo saamostojnost sklicevala prav na ta partizanski boj kot njen lasten doprinos k osvoboditvi. Zato je treba, da v prihodnje neutrudno seznanjamo svet s korektnim prikazom te pretekle dobe, predvsem pa bo treba, da prav mladina spozna to zgodovino. Le tako bo lahko »samozavestno argumentirala in branila svoje narodnostne in demokratične pravice«, je dejal govornik.

Pohod so pozdravili edini še živeli borec Domnove čete Jurij Bojanovič, Mirko Messner v imenu KPA, podpredsednik Zveze borcev NOB Slovenije Peter Božič, Ivan Fumič, zastopnik hrvaških partizanov, predsednik koroških partizanov v Ljubljani Ivan Prislan ter državnozborska poslanka Terezija Stojsić. Poudarila je, da »nisem prvič tu«, in izrazila veselje, da prireditev iz leta v leto privablja več ljudi. Tudi ona je naglasila, da je treba o boju partizanov seznanjati mladino.

Državna poslanka Terezija Stojsić

Po komemoraciji je bila božja služba v spomin padlim borcem Domnove čete in za vse žrtve nasilja ter terorističnih režimov. Pliberški mestni župnik Ivan Olip je, primerno za nedeljo popotnikov, opozoril na bedo beguncev in na upanje vseh popotnikov in pohodnikov, da jih na cilju pričakujejo dobri ljudje. To so upali tudi padli borci Domnove čete.

Letošnji 22. pohod po poteh Domnove čete na Komelj so s petjem, godbo in plesom oplešali Godba na pihala iz

Nove Cerkve, folklorna skupina KUD »Dobrna«, harmonikaši iz Kotelj, domači cerkveni pevci in lovski rogisti iz Vojnika, ki so sooblikovali tudi božjo službo. Predstavniki občine Vojnik pa so se ob tem še posebej zahvalili dolgoletnemu organizatorju pohodov Lipeju Koleniku-Stanku.

Po spominski svečanosti pa je bilo pri Cimpercju tovariško srečanje. Za dobro počutje udeležencev so poskrbeli domači društveniki.

Franc Wakounig

Mašo za žrtve nacističnega terorja je daroval pliberški župnik Ivan Olip

Zahvala

Po vsestransko uspešni izvedbi 22. spominskega pohoda na Komelj »Po poteh Domnove čete« in spominske svečanosti ob spomeniku padlim partizanom se iskreno zahvaljujemo vsem sodelujočim in soorganizatorjem te spominske prireditve.

Posebna zahvala velja godbi na pihala iz Nove Cerkve, Savinjskemu oktetu, Harmonikarjem iz Kotelj, Folklorni skupini KUD Dobrna, vsem domačijam za prijazen sprejem in okrepčilo, vsem ustanovam in organizacijam, posameznikom ter podjetnikom, ki so nas derno podprli, slavnostnemu

govorniku, podpredsedniku ZKP tov. Tončiju Schlapperju, ter vsem ostalim govornikom, mestnemu župniku, dekanu mag. Ivanu Olipu, za zadušnico padlim za svobodo in ne nazadnje vsem zvestim pohodnikom in udeležencem spominske svečanosti, ki so prišli iz vseh krajev, kjer živimo Slovenci, in pohodnikom naroda soseda, da se poklonimo spominu na čas narodnoosvobodilnega boja, in vsem, ki so nas podpirali, trpeli in umrli ali padli za svobodo in obstoj slovenskega naroda in vseh zatiranih po zločinskem nacifašizmu.

Odbor za pripravo in izvedbo
22. spominskega pohoda na
Komelj, 23. 7. 2001

Godba na pihala iz Nove Cerkve

KOROŠKA KONJEREJSKA ZVEZA

Janko Zwitter ponovno predsednik

V začetku julija je v Štandražu v Labotski dolini imela svoj redni občni zbor, in ponovno je bil za predsednika izvoljen zbornični in ekonomski svetnik Janko Zwitter, po domače Abu-jč v Zahomcu. Janko Zwitter je za mesto predsednika kandidiral v tretjič in bil že v prvem krogu izvoljen z dvotretjinsko večino. Dobil je 67 delegatskih glasov, njegov protikandidat je bil zgornjekoroški konjerejec Peter Petritsch, ki je dobil 20 delegatskih glasov. Vsak delegat zastopa dvajset konjerejcev. Pred Jankom Zwitterom, ki je tudi predsednik rejcev pasme norikov, so koroško konjerejsko zvezo vodili Ferlitsch, Sodan, Funder in Gfrerer.

V svojem delovnem poročilu je Janko Zwitter poudaril, da stoji Koroška konjerejska zveza na gospodarsko trdnih temeljih, predvsem pa je uspelo dvigniti vsoto podpor na 6,5 milijona šilingov, ki jih koristijo konjereji ne glede na narodno in regionalno pripadnost in politično prepričanje. Dejal je, da se je kot zbornični svetnik Skupnosti južnokoroških kmetov vselej zavzemal za zadeve, interese in potrebe vseh konjerejcev. Odločno pa se je Zwitter zoperstavil vsem načrtom centraliziranja konjerejskih pobud in skupin, ker bi bilo to v škodo ljudi, konjereji in dežele. Opozoril je na najnovejšo eujevske študije, ki izkazujejo, da intenzivna konjereja zagotavlja na 4 konje eno delovno mesto. Za Koroško s

8000 konji in ekstenzivno rejo to pomeni okoli 2000 delovnih mest, ki jih zagotavlja konjereja. Prav zato je treba zdajšnje organizacijsko obliko vaških enot

Med delovnimi težišči nove mandatne dobe je Janko Zwitter poleg gospodarske okrepitve konjerejcev in razširitve njihove dejavnosti naštel prav

Zbornični svetnik Janko Zwitter

ohraniti in še okrepiti, ker služi tudi ohranjanju kulturne pokrajine, je naglasil novi stari predsednik koroških konjerejcev.

posebej navezovanje stikov s konjereji v Sloveniji in Furlaniji-Juljski krajini.

Franc Wakounig

AVSTRIJSKI TEDEN ZNANOSTI

»ScienceWeek @ Austria 2001« in uspeh dežele Koroške

V četrtek, 28. junija 2001, je v Starem rotovžu na Dunaju potekala podelitev priznanj »ScienceWeek @ Austria 2001. Odlikovanje je prejelo 21 izbranih prireditev, med njimi tudi dva koroška projekta: ljudska šola v Reisachu iz Zgornje Ziljske doline in iniciativa »Kulturologija & ekonomija«, ki jo vodita dr. Herta Maurer-Lausegger z Inštituta za slavistiko celovške univerze in Franz-Josef Kurpicz, lastnik podjetja Economic Team GmbH iz Windhagna v Nemčiji. Ljudska šola iz Reisacha je v sodelovanju z iniciativo »Kulturologija & ekonomija« producirala video dokumentacijo, ki prikazuje sekanje lesa, spravljane lesa iz gozda, žaganje hlodov z venecijanko in oblikovanje standardno izdelane lese ne postelje. Iniciativa »Kulturologija & ekonomija« pa je bila odlikovana za vzorno organizacijo in promocijo koroških prireditev »ScienceWeek @ Austria 2001«. Poleg teh priznanj je žirija podelila nekaj odlikovanj večjim sponzorjem.

Ob slovesnosti v rotovžu je bila predstavljena tudi uradna statistika »ScienceWeek @ Austria 2001«. Teden znanosti,

ki je potekal v času od 11. do 20. maja po vseh avstrijskih zveznih deželah, je bil zelo uspešen. Organizatorji prireditev so bili: univerze (396), šole (171), raziskovalne ustanove (65), društva (48), javne ustanove (38), muzeji (33), strokovne visoke šole (23) in podjetja (11). Program so oblikovale ustanove iz Avstrije, Slovenije, Hrvaške, Italije in Madžarske. Večina čezmejnih projektov je bila uresničena na Koroškem.

V 80. občinah je potekalo 785 prireditev (leta 2000 jih je bilo 424). Sodelovalo je 467 ustanov, ki so nudile skupno 11.469 ur pestrega programa. Največ prireditev je bilo na Dunaju (259), ki mu sledijo Štajerska (199), Salzburška (110), Koroška (102), Gornja Avstrija (44), Nižja Avstrija (40), Tirolska (24), Gradišćanska (4) in Predarlška (3). 70,5 % prireditev je potekalo na prizoriščih zunaj lastnih ustanov. Več kot polovica organizatorjev (52,5 %) si je kot prizorišče za predstavitev projektov izbrala javne prostore (nakupovalne centre, železniške in avtobusne postaje, javne trge ipd.). Po podatkih organizatorjev je prireditve obiskalo približno 650.000 oseb.

Tematsko je bilo največ prireditev posvečenih naravoslovnim, tehničnim in interdisciplinarnim strokam, zastopane pa so bile tudi ostale vede, med njimi predvsem jeziki in jezikoslovna stroka.

Teden znanosti je v širši javnosti in v množičnih občilih vzbudil mnogo zanimanja. O prireditvah je poročalo več kot 560 medijskih prispevkov v 235 različnih javnih občilih. Med uradnimi partnerji je bila tudi Avstrijska radiotelevizija ORF.

Delež Koroške

V okviru »Avstrijskega tedna znanosti 2001« je bila Koroška izjemno uspešna, saj se je tu število prireditev povzpelo na 102 (leta 2000 jih je bilo 17). V primerjavi z lanskim letom je Koroška svoj delež zvišala za 455 % in pokrila več kot 12 % avstrijskega programa. Za množično udeležbo koroških projektov je skrbela iniciativa »Kulturologija & ekonomija« – www.kwfilm.com, ki je organizirala 10 % avstrijskih prireditev. Iniciativa je v sodelovanju z javnimi občili izvedla skupno promocijo prireditev (www.scienceweek-kaernten.at) in ši-

SLOVENSKI PIVOVARNIŠKI TRG Laščani največji delničarji v Pivovarni Union

Še pred nekaj leti bi se zdelo povsem nemogoče, da bi se največji slovenski pivovarni, Pivovarna Laško in Pivovarna Union, kakorkoli povezovali. Bližnji vstop Slovenije v Evropsko unijo pa je slovenske pivovarje prisilil k razmišljanju, da bo potrebno nekaj storiti, če želijo na ostrem evropskem trgu, kjer se dogaja velika koncentracija med pivovarnami, sploh preživeti. In prvi ter (najbrž odločilen) korak so storili pri Pivovarni Laško. Slednja je skupaj z Radensko, v kateri je že 85-odstotna lastnica, minuli četrtek na Ljubljanski borzi kupila 24,3-odstotni delež Pivovarne Union, za kar je odštela domala 400 milijonov šilingov. Pivovarna Laško in Radenska imata sedaj 24,95 odstotkov delnic ljubljanske pivovarne, če pa bi želeli prestopiti »magičnih« 25 odstotkov, bi morali objaviti ponudbo za prevzem in teoretično odkupiti še preostalih 75 odstotkov delnic Pivovarne Union. To bi jih lahko stalo dodatnih 1,2 milijarde šilingov, ki jih pa Laščani trenutno nimajo. Tu

pa je potrebno še upoštevati mnenje Urada za varstvo konkurence v Republiki Sloveniji, kajti ob prevzemu Pivovarne Union, bi imeli največji slovenski pivovarni na slovenskem trgu kar 95-odstotni tržni delež, je pa urad v dilemi, kajti če bi upošteval, da bo kmalu naš notranji trg celotna EU, o kakšni monopolni situaciji ne bi bilo govora. Cilj nakupa je bila konsolidacija razmer na področju proizvodnje in prodaje brezalkoholnih pijač (ne gre pozabiti, da imata pivovarni ob Radenski, v večinski lasti še Fructal in mestinjski Vital) ter piva. Pivovarna Laško in Radenska sta prepričani, da bosta z omenjenim nakupom delnic Pivovarne Union povečali sposobnost tržnega prodora na trge jugovzhodne Evrope in trge nekdanje Jugoslavije (tam je Pivovarna Laško že lastnik Jadranske pivovare iz Splita, kmalu pa bi naj prevzela še pivovarno v Banja Luki, Ljubljanci pa v Sarajevu), poleg tega se bo tako okrepila konkurenca na omenjenih trgih tudi za ostale tuje pivovarne. Morebitno povečanje lastniškega deleža v Pivovarni Union bodo laški pivovarji uskladili z nadaljnjimi pogovori z upravo ljubljanske pivovarne ter z mnenjem Urada za varstvo konkurence.

Damijan Toplak

Na boroveljski mestni cerkvi sv. Martina krovci in kleparji obnavljajo streho zvonika. Obnovili so jo že pred leti, a očitno delo ni bilo dobro opravljeno. Delavci so pravi planinski artisti, v višini se privezani na vrvi poganjajo z odra na oder. Marsikdo od meščanov se ob tem ustavi in jih opazuje, saj so prava atrakcija.

rila stik znanstvenih strok s koroškimi gospodarskimi podjetji. Prireditve so javnosti omogočale spoznavanje najrazličnejših raziskovalnih področij.

Že tečejo priprave za naslednji »Avstrijski teden znanosti«, ki bo potekal v času od 7. do 16. junija 2002. Iniciativa »Kulturologija & ekonomija« – www.kwfilm.com bo jeseni 2001 izdelala programe, ki jih želi uresničiti v sodelovanju s koroškimi znanstvenimi in izobraževalnimi ustanovami ter

gospodarskimi podjetji. Prireditelji »Avstrijskega tedna znanosti 2002« na Dunaju pričakujejo večjo udeležbo gospodarskih podjetij. Akcija, ki jo podpira Zvezno ministrstvo za izobraževanje, znanost in kulturo, sodelujočim nudi možnosti za reklamo po Koroškem oz. po vsej Avstriji in na internetu. Z vprašanji in idejami se obrnite na naslova www.scienceweek.at in www.scienceweek-kaernten.at.

Dr. Herta Maurer-Lausegger

VEČER »POJOČIH VAŠČANOV«

Košarjevo dvorišče je spet oživel

Tradicionalni glasbeni večer »Vaščani pojo« iz Zgornje vesce pri Bilčovsu je tudi letos, kot že tolikokrat doslej, napolnil obširno Košarjevo dvorišče pod cerkvico svete Lucije na Gori. Lep, poletni dan se je prevesil v sicer nekoliko hladno noč, na vedrem nebu so se prižigale zvezde, v dolini Roža je zablestela Drava, nekako skrivnostno so se prižigale luči v Rožeku, na Reki, v Šentjakobu pa vse tja do Podrožice in razsvetljenega platoja Karavanškega predora. Zadišalo je po senu, po zdravem kmečkem dvorišču. Ljudje so spet pohlevno zasedle vse klopi vse gor do stopnic krajevne zaščitne cerkvice in Jožko Kovačič je na oder pripeljal svojih deset »vaščanov«. V bistvu se ta ritual ponavlja iz leta v leto, vsakokrat sicer nekoliko drugače, da obiskovalcem ne postane dolgčas. Pri Košarju jim resnično ni, saj vsako leto povabijo kakega zanimivega gosta, bolje skupino.

O sporedu prirediteljskih »vaščanov« ne gre zgubljati be-

vati« opravljajo odlično. Aplavzi privrženec so spontani, no, in kaj hočemo še več. Po spremembah v deseterici pred nekaj leti še niso povsem dosegli prejšnjega nivoja, predvsem nekoliko šepajo pri nižjih glasovih.

Tokrat so se »Vaščani zelo dobro ujeli s šmihelskim Kraigherjevim triom Korenika. Ti so jih pri nekaterih pesmih zelo subtilno spremljali in instrumentalno lovili njihov ritem. Tudi Strajnikov trobentar Fran-

so, so se pojavili štirje Čehi, ki po novem nastopajo pod imenom »Motovidlo & Hoste«. Med mnogimi koroškimi Slovenci so sicer že poznani, le da jih je bilo pred leti šest. Na svojih tipičnih instrumentih izvajajo prav vsako glasbo, v njej pa je ironija, zabava, posmeh, radost. Čeprav so zelo dobri glasbeniki, prav njihova mimika, kretnje, zabavljivost preseže glasbeni vtis in ga spoji v neka enotno komedijanstvo.

Tenorski del »Vaščani pojo«

Spored je kot običajno spet povezoval gorjanski trubadur in vodja »Vaščanov« Jožko Kovačič. Ob nekoliko samovšečnosti zna zadeti bistvo pričakovani obiskovalcev. Ob ustaljeni tradiciji bi si bilo kar težko pričakovati kako spremembo.

Komedijanski Čehi so kar kmalu zapustili Košarjevo dvorišče, saj so imeli še nastop na praznovanju v Holbičah, naslednje dopoldne pa so nastopili pod vaško lipo v Zgornji vasi na Ziljski Bistrici, kamor jih je povabilo tamkajšnje SPD Zila. Preostali obiskovalci so se ob pijači in prigrizku še kar nekaj časa zadržali na Gori.

Nasvidenje spet prihodnje leto!

Jože Rovšek

Pred skladovnico drevnih je skoraj težko razlačiti – prijatelji iz Prage

sed. Pojejo »ljudstvu dopadljive« pesmi, od katerih nekatere ne bi bile za koncertne odre. Svojo nalogo »dopasti in zaba-

ci Ogris se je lepo vključil v večerno vzdušje. Njegova trobenta je bila kot pojoča sirena. Kot pravi posebnosti, kar tudi

DESETI MITTELFEST V ČEDADU

Srečanje gledaliških in drugih skupin iz Srednje Evrope

Od 20. do 29. julija je Čedad (Cividale del Friuli) v Furlaniji-Juljski krajini gostil letos že deseti Mittelfest. Vsakoletni poletni festival MittelEvrope je v teh desetih letih postal že obvezno srečanje gledaliških, plesnih, glasbenih skupin in posameznih umetnikov držav Srednje Evrope.

Medtem ko se je prve izvedbe udeležilo pet držav najožjega srednjeevropskega prostora, jih je bilo letos zastopanih kar sedemnajst. Z letošnjo jubilejno izvedbo se tudi zaključuje triletni projekt v znamenju treh različnih poti, poti jantra, svile in soli, ki so v preteklosti po dolg in počez povezovale severno Evropo z Daljnim vzhodom in Sredozemljem. Tri neskončne poti, realne in metaforične, ki v svojih vijugah skrivajo simbole popotovanja,

nenehno odhajanje in vračanje, usmerjajo migracijske tokove, obenem pa tkejo vezi med različnimi kulturami. V njih se odseva čedajski festival, mesto na simboličnem stičišču različnih narodov, ki želi biti s svojim desetdnevним praznikom tudi priložnost za razmislek o dogodkih, ki so v zadnjih desetletjih pretresli in spremenili srednjo in vzhodno Evropo.

Mittelfest je letos oblikovalo preko petdeset gledaliških in plesnih predstav, koncertov, video projekcij, večerov poezije, ki so oživele čedajske ulice, trge in cerkve in preko trideset lutkovnih predstav v Nadiških dolinah. Kot je že navada so otvoritveni večer oblikovali predstavniki vseh udeleženi držav. V gledališki sekciji, za katero skrbita priznani italijanski režiser Giorgio Pressburger in

Mimma Gallina, so pripravili izbor kratkih gledaliških tekstov s skupno tematiko: Deset let v Evropi, mikrodrame je bil naslov prve prireditve v petek, 20. julija, zvečer v samem mestnem jedru Čedada. Številne mikrodrame, ki v povprečju trajajo osem minut, so tako sestavile velik mozaik, celoto, v katerem je vsak gledalec našel del sebe. Izbira avtorjev, ki so za to priložnost posebej pripravili kratek tekst, je potekala po dveh vzporednih tirih. Na eni strani najbolj reprezentativni avtorji nastopajočih držav, kot so George Tabori za Avstrijo, Vaclav Havel za Češko, Claudio Magris za Italijo, Biljana Srbljanović za Srbijo, Peter Esterhazy za Madžarsko, na drugi pa doma sicer že uveljavljeni, a v svetu manj znani avtorji, kot so Matjaž Berger iz

»PISMA S FRONTE«

Večjezično soočanje z grozo vojne

Med 1. svetovno vojno je bila ob Soči ena najbolj krvavih front v vojaški zgodovini. Bovec in številne druge vasi in mesta so bili porušeni do tal, domačini pa odseljeni v zaledje, med drugim na avstrijsko Štajersko. Simon Gregorčič, duhovnik in pesnik z Vrsnega, je že v pesmi »Soči« prerokoval, da bo ta reka nekega dne »krvava tekla« in bojo tod sekala »bridka jekla«.

Na Soški fronti se je odločala usoda Evrope, pa tudi slovenskega naroda. Na tej fronti, ki se je raztezala od Julijcev do Jadrana, so si stali nasproti vojski večnacionalne avstro-ogrske monarhije, italijanske kraljevine in nemškega cesarstva. Vsak od njih je imel upe in načrte, za vsakogar je doma v zaledju trepetalo vsaj eno srce. Ti vojski so svojem, znancem in prijateljem pošiljali pisma s fronte. Uradna vojaška pošta in cenzura s fronte nista dovoljevali nobenih osebnih, intimnih sporočil. Na vojaški razglednici je v več jezikih, tudi v slovenščini, pisalo »Sem zdrav in se mi godi dobro«. Edinole to sporočilo naj bi dosegalo domovino. A znana so tudi druga pisma s fronte, njihova vsebina pa je seveda popolnoma drugačna.

Ta pisma odnosno njihovo vsebino in sporočilo je izkopal režiser Marjan Bevk in vse skupaj strnil v odrski

dogodek »Pisma s fronte«. Z njim odpira pogled na globoko človeško dimenzijo dogodkov na soški fronti.

Projekt, ki je bil predstavljen minuli teden v znani trdnjavi Kluže pri Bovcu, je Bevk zasnoval kot večjezično, multinacionalno dogajanje. V ospredju je ženska kot varuhinja domačega ognjišča, medtem ko so moški na fronti. Ena sama igralka v treh jezikih, to je v slovenščini, italijanščini in madžarščini, posebej tri like, to je sestro, hči in zaročenko, ter tako riše odnose med žensko in moškim.

Bevk, zgodovina soške fronte ga zanima že od mladih nog, predstave ni zasnoval statično, omejeno na samo en kraj in oder. »Pisma s fronte« bojo predstavili vdolž po bivši fronti od Kluž do Doberdoba.

Besedilo za dogodek »Pisma s fronte« je Bevk pobiral in zbiral iz številnih arhivskih in muzejskih zbirk. Tako je nastala pretresljiv kolaž izpovedi vojakov, ki so morali biti na fronti, misli pa so jim nenehno uhajale domov.

Nosilec dogodka »Pisma s fronte« je društvo EX PONTTO, sodelujejo pa Primorsko dramsko gledališče v Novi Gorici, Hrvatsko narodno kazališče in Drama Italiano iz Reke ter madžarsko gledališče Szegligeti szolnoki szinhaz iz Szolnoka.

Premiera dogodka »Pisma s fronte« je bila 25. julija ob 20.30 v Klužah. Predstave so še: v petek, 27. julija, v Sotočju pri Tolminu, v nedeljo, 29. julija, v Kolovratu (v okviru praznika Mittelfest) ter v torek, 31. julija, v kostnici v Kobaridu. Začetek vselej ob 20.30.

Franc Wakounig

Slovenije, Almir Imisirevič za Bosno in Hercegovino, Zanica Mirčevska iz Makedonije in še predstavniki Poljske, Bolgarije, Romunije, Ukrajine, Slovaške, Albanije, Hrvaške in letos prvič tudi Belorusije in Moldavije.

Posebno pozornost je letošnji Mittelfest posvetil slovenskemu ustvarjanju. Med mikrodramami, ki so uvedle v festival, je bilo tudi izvirno delo Matjaža Bergerja »Der Salzberg«, ki je nastalo na podlagi KONS, konstruktivistične pesniške oblike, ki jo je razvil Srečko Kosovel. Posebni gost festivala pa je bilo Slovensko mladinsko gledališče iz Ljubljane, po svoji inovativnosti eno izmed najbolj prodornih gledališč v srednjeevropskem prostoru. Umetniški vodje Mittelfesta Mladinskemu gledališču pripisujejo zaslugo za slovensko kulturno prebujanje sredi 80 let, ko je to gledališče opustilo ustaljene tirnice, značilne za državna gledališča, in ponudilo nekonvencionalnim režiserjem priložnost za eksperimentiranje s težjimi avtorji, nenavadnimi prizorišči in novimi tehnikami. Projekt Mladinsko gledališče so torej sestavljale tri predstave:

»Razlaganje sanj« po Freudovem delu v režiji Matjaža Bergerja, predstava, ki so jo lani premierno postavili v Postojnski jami (na Mittelfestu je bila na sporedu v nedeljo, 22. julija), Muellerjeva »Misija« v režiji Eduarda Milerja (torek, 24. 7.) in Shakesperjev »Sen kresne noči« Vita Tauferja (sreda 25. 7.). V nedeljo, 22. julija, dopoldne so na svoj račun prišli tudi otroci s poulično gledališko predstavo »Clownerije«.

Zaključni sklepni večer je oblikoval še en slovenski režiser. Marjan Bevk je v slovensko-hrvaško-madžarski koprodukciji pripravil »Pisma s fronte«, predstavo iz pisem, ki so jo slovenski, avstrijski, italijanski, madžarski vojski s Soške fronte v prvi svetovni vojni pisali svojim dragim. Predstava je potekala na Kolovratu, tam kjer stoji mejni kamen med Slovenijo in Italijo, tam kjer se je zgodil preboj Soške fronte. S to predstavo, ki je zaključila celodnevni izlet po najbolj znamenitih krajih ene izmed največjih front prve svetovne vojne, se je letos Mittelfest prvič selil na slovenska tla. Tatjana Dolhar

PRIREDITVE

ČETRTEK, 26. 7.

ŽELEZNA KAPLA, pri Devici Mariji v Trnju – župnija Železna Kapla
7.30 Praznik sv. Ane; nadaljnje maše ob 8.30 in 10.00

VESELE PRI ŠENTPRIMOŽU, gostilna Wutte – SPD Vinko Poljanec in Urankova družina
20.00 Koncert pod geslom »Zadoni naj pesem domača«. Nastopajo: MPZ »Vinko Poljanec« in vokalni ansambel »NOMOS«, nato zabavna glasba s Podjanskim triom

PETEK, 27. 7.

ZAHOMC, pri hiši športa in gasilcev
19.00 Odprtje hiše športa in gasilcev. Nato ples z ansablom »Gailtaler Kirchtagmusikanten«

SOBOTA, 28. 7.

ŽELEZNA KAPLA, pred zadrugo
13.00 Izlet na Ojstrico; prijave tel.: 0463/514300-14

SREDA, 1. 8.

CELOVEC, na dvorišču Mohorjeve
20.30 Klasika pri Mohorjevi. Nastopajo: pihalni kvartet »Slowind in Alexander Madžar (klavir)

ČETRTEK, 2. 8.

CELOVEC, na dvorišču Mohorjeve
20.30 Klasika pri Mohorjevi. Nastopa Bojan Gorišek (klavir in multimedia)

SOBOTA, 4. 8.

SELE, pod Košuto
11.00 Praznik umetnikov pod Košuto. 14 umetnikov iz devetih držav predstavlja svoja dela

SOBOTA, 11. 8.

KOPALIŠČE OB HODIŠKEM JEZERU – SPD Zvezda
20.00 Live koncert: STERZ in vokalna skupina NOMOS

PETEK, 17. 8.

ŽITARA VAS, na dvorišču farovža – SPD Trta
20.30 Folklorna noč. Dalmatinski večer

SOBOTA, 18. 8.

ŽITARA VAS, na dvorišču farovža – SPD Trta
20.30 Open-Air. Nastopa skupina Bališ

NEDELJA, 19. 8.

ŽITARA VAS, na dvorišču farovža – SPD Trta
20.30 Open-Air. Nastopa skupina »Voice factory«

RAZSTAVE

KIKI KOGELNIK

Kotmara vas, grad Humperk – do 16. 9. 2001

KARL VOUC

»M31«, Dobrla vas, samostan – do 17. 8. 2001

LENC KRAUT

»Žafran cveti na Plaznici«, Bistrica pri Šmihelu, galerija mlin- vsako nedeljo v juliju od 10.00 do 12.00

BRIGITTE BACHMANN IN FRITZ RUSS

»Najdbine«, Šentjanž, k & k - center – do 12. 8. 2001

HERMANN FALKE

»Slike na kositr un aluminiju«, Libuče, galerija Falke – do 12. 10. 2001

»TRADICIONALNO KMEČKO ORODJE IN UPORABA TEGA V TEKU LETNIH ČASOV

Poden, gostilna Laussegger – do 28. 10. 2001

Slovenska prosvetna zveza v Celovcu razpisuje

mednarodno likovno kolonijo mladih

ki bo od 19. do 25. 8. 2001 v Porabju na Madžarskem

z udeležbo iz Avstrije, Slovenije, Madžarske in Italije. Kolonije se lahko udeležijo otroci med 10. in 15. letom.

Prijave in podrobne informacije: Slovenska prosvetna zveza Celovec, Telefon 0463/514300 20/21/22 email: spz@slo.at

PRAZNUJEJO: Jaki Hribernik iz Grabna – dvojni praznik; Jakob Pasterk iz Koprivne – osebni praznik; Kurt Ilauin iz Železne Kaple – rojstni dan; Ursula Ottowitz iz Dravelj pri Šentjakobu – 89. rojstni dan; Ančka Apovnik iz Senčnega kraja pri Pliberku – dvojni praznik; Anna Skant iz Zgornjih Vinar – osebni praznik; Nužej Furjan ml. z Obirskega – 50. rojstni dan; Florjan Kleber iz Loga pri Vrbi – rojstni dan; Margareta Ogris z Dvorca – dvojni praznik; Valentin Čebul, Ana Perč, Jožko Koncilija – osebni prazniki; Petra Perč iz Peračij pri Škocjanu – 18. rojstni dan; Alexander Perč iz Celovca – 8. rojstni dan; Ana Knafl iz Velike vasi – osebni praznik; Marta Gorčičnik iz Sveč – rojstni dan; Ana Kovenčič, Ana Kveder, Ana Wuzella – osebni prazniki; Ostl Puschnig iz Blač na Zilji – osebni praznik; Ana Ussar iz Galicije – osebni praznik; Ani Zergoj, Jakob Wastl, Jakob Potočnik, Ani Golavčnik – osebni prazniki; Ančka in Fric Kumer z Blata pri Pliberku – god in rojstni dan; Anka Hafner z Bistrice pri Pliberku – osebni praznik; Lojz Libl

SLOVENSKI VESTNIK
čestita

RADIO AGORA 105,5

Tel. 0463/418 666 Faks: 418 666 99
e-mail: agora@magnet.at

PE 27.7. ■ 18.00 Zrcalo kultura: Caspar Einem: Presentacija knjige 18.45 Poročila 19.00 Proud to be loud 20.00 BBC News 20.06 Teen Beat Attack 22.00 Rdeči Boogie / glasbeni magazin 23.00 Glasba 24.00 Soundtrack tedna: The Crucible 1.00 Zrcalo kultura (pon.) 2.00–6.00 Glasba – jazz/world 5.45–5.50 Na današnji dan

SO 28.7. ■ 18.00 Svet je vas: Glasovi iz srednje in vzhodne Evrope 18.45 Poročila 19.00 Special: Europa von unten 20.00 BBC News 20.06 Yugo-Rock 23.00 Siesta 1.00–6.00 Glasba – jazz/world 5.45–5.50 Na današnji dan

NE 29.7. ■ 18.00 Nedelja drugače 18.45 Poročila 19.00 Music for the Masses / glasbeni magazin 21.00 The Rest of the Day 22.00 For Those About to Rock 24.00 Glasba- jazz/world 1.00 Nedelja drugače 2.00–6.00 Glasba – jazz/world 5.45–5.50 Na današnji dan

PO 30.7. ■ 18.00 Zdrava ura: Dr. Inzko 18.45 Poročila 19.00 Ta mera/ ženski magazin 20.00 BBC News 20.06 Glasba 21.00 Take the Jazz Train 23.00 Context XXI 24.00 Forum 1.00–6.00 Glasba – jazz/world 5.45–5.50 Na današnji dan

TO 31.7. ■ 18.00 V pogovoru: G. Gregovich 18.15 Govorim-govoriš 18.45 Poročila 19.00 Kakko! 20.00 BBC News 20.06 Noche Latina 21.00 Svet je vas (pon.) 22.00 Special (pon.): 23.00 Vešča / Nachtfalter 00.30 Glasba 1.00 V pogovoru (pon.) 1.15–6.00 Glasba – jazz/world 5.45–5.50 Na današnji dan

SR 1.8. ■ 18.00 Literarna kavarna: 18.45 Poročila 19.00 Voz Latina 20.00 BBC News 20.06 Ruff Radio / Hip Hop 22.00 Mad Force / Hip Hop 24.00–6.00 Glasba – jazz/world 5.45–5.50 Na današnji dan

ČE 2.8. ■ 18.00 Po Koroškem: Ribiško društvo Želuce 18.15 Govorim – govoriš 18.45 Poročila 19.00 Yesterday & Today 20.00 BBC News 20.06 Freak Show 21.00 Izven zakona 22.00 Ta mera (pon.) 23.00 Literarna kavarna (pon.) 24.00 Glasba – jazz/world 1.00 Po Koroškem (pon.) 1.15–6.00 Glasba – jazz/world 5.45–5.50 Na današnji dan

– osebni praznik; Danica Pšeničnik iz Strojne – osebni praznik; Ančka Petrač s Komlja – 89. rojstni dan; Jakob Hirm iz Gornje vasi pri Žvabeku – 75. rojstni dan; Zdravko Dovjak iz Srednjega Kota – 50. rojstni dan; Anzej Ischep iz Podkrajja – 50. rojstni dan;

Za posredovanje imen slavljenk in slavljenec se zahvaljujemo predvsem slovenskemu oddelku ORF v Celovcu!

ŽITRAJSKI OPEN AIR

na dvorišču farovža

Petek, 17. 8. • 20.30
Folklorna noč
Dalmatinski večer

Sobota, 18. 8. • 20.30
skupina Bališ

Nedelja, 19. 8. • 20.30
»Voice factory«

Oddam apartma pri Novigradu (ob morju) za 2 do 4 osebe med 1. in 21. avgustom, cena 514 šil. na dan. Tel. 0664 / 15 39 661.

RADIO KOROŠKA

SLOVENSKE ODDAJE – teletext 299

ČE 19. 7. ■ 18.10 Rož – Podjuna – Zilja

PE 20. 7. ■ 18.10 Utrip kulture

SO 21. 7. ■ 18.10 Od pesmi do pesmi ...

NE 22. 7. ■ 6.08 Dobro jutro, Koroška / Guten Morgen, Kärnten! 18.00 Glasbena

PO 23. 7. ■ 18.10 Kratki stik

TO 24. 7. ■ 18.00 Otroški spored

SR 25. 7. ■ 18.10 Glasbena mavrica 21.04 Večerni spored

RADIO DVA – 105,5

DNEVNI SPORED OD PONEDELJKA DO PETKA:

06.00–09.00 Dobro jutro
09.00–12.00 Sol in poper
12.07–13.00 Žurnal, nato glasba 3 krat 3
13.00–15.00 Klub Radio dva
15.00–17.17 Lepa ura
17.17–17.30 Žurnal
17.30–18.00 Naša pesem

Ob vsaki polni uri poročila ORF v nemškem jeziku, ob vsakih pol ure – poročila Radia dva v slovenščini

SO 6.00–7.00 Glasba (zborovska, narodnozabavna)
07.00–08.30 Domača budilka
08.30–09.00 Otroški vrtljak
09.00–12.00 Sobotno dopoldne
12.00–13.00 glasbena 3 krat 3
13.00–13.23 Evropa v enem tednu
13.23–14.00 glasba
14.00–15.00 Slovenske popevke
15.00–18.00 Farant

NE 6.00–7.00 Glasba (zborovska, narodnozabavna)
07.00–08.30 Domača budilka
08.30–10.00 Zajtrk s profilom
10.00–10.30 Zimzelene melodije
10.30–11.00 Svetopisemske zgodbe
11.00–12.00 Iz zlate dvorane
12.00–13.00 glasbena 3 krat 3
13.00–15.30 Radio dva v zrcalu
15.30–16.00 narodnozabavna in zborovska glasba
16.00–18.00 Vikend

Naša pesem – od srede, 25. 7. do torka, 31. 7. 2001, 17.30 – 18.00

SR 25. 7. Edi Oraže: novi pristopi mladega skladatelja

ČE 26. 7. V hribih se dela dan

PE 27. 7. Iz glasbene zakladnice

PO 30. 7. Iz glasbene zakladnice

TO 31. 7. Tamburaši iz Loč

Zajtrk s profilom v nedeljo, 29. 7. 2001: gost v studiu: Mirijam Oblak, predstavnic Slovencev v Buenos Airesu

DOBER DAN, KOROŠKA

NE 29. 7. ■ 13.30 ORF 2 • Prostor za regionalne jezike in kulture v Evropski uniji in ne le za suverene države. Predvsem pa mora zakonsko zajamčenim pravicam na papirju slediti uresničitev v praktičnem življenju: 20. Kongres A.I.D.L.C.M. – Mednarodnega združenja za zaščito ogroženih jezikov in kultur tudi o vprašanih avstrijskih narodnih skupnosti. • Umetniško-ustvarjalno so otroci v prvi izmeni »Tedna mladih umetnikov« v Mladinskem centru na Rebrci naredili svet lepši. • »Zajahaj svojo Hondo, prethiti Kawasaki, dodaj do konca plin ...«: mednarodno srečanje motoristov ob Ženeškem jezeru. • Vaščani pojo s prijatelji iz Prage – uspel poletni koncert pod milim nebom pri Košarju na Gori.

Vsebinsko slovenskega televizijskega sporeda lahko preberete tudi na ORF-teletekstu, stran 299.

Internet: <http://volksgruppen.orf.at>

PO 30. 7. ■ 6.05 ORF2 16.00 TV SL01 (Pon.)

Slovenski vestnik – usmerjenost lista
seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.
SV prejema podpore iz sredstev za pospeševanje narodnih manjšin.

tel. 0463/514300-0 • faks -71

UREDNIKA

Sonja Wakounig (-50)
E-mail: sonja.wakounig@slo.at

Tajništvo Urška Brumnik (-14)
Naročniška služba Milka Kokot (-40)
Prireditve Andrea Metschina (-22)

IZDAJATELJ IN ZALOŽNIK

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem

TISK

Založniška in tiskarska družba z o. j. DRAVA
tel. 0463/50566

VSI

Tarviser Straže 16, A-9020 Klagenfurt/Celovec

OGLAS Prodam mladiče BASSET
HOUND odličnih staršev
Tel. 00386/41/506012

Prav je, da politika v poletnih mesecih gre na dopust, prav je tudi, da se v tem času oglašijo planinci, bodisi, da opišejo bivše podvige, ali pa opozorijo na akcije iz današnjih dni. Trenutno se člani SPD Celovec ravno spravljajo na vsakoletni dvodnevni izlet. Tokrat so izbrali cilj Ojstrico v Kamniških Alpah oz. Kocbekov dom na Korošici.

Bralci pa naj še zvedo, da se je tudi sicer za člane Slovenskega planinskega društva sezona že zdavnaj začela.

Matajur - na srečanju obmejnih planinskih društev
Tradicionalno se vsako leto na

Dejavni slovenski planinci

drugo nedeljo v juniju srečujejo planinci obmejnih planinskih društev z Jesenic, iz Trsta, Celovca, Gorice in Benečije. Priдруžujejo pa se tudi planinci drugih PD iz Slovenije.

Letošnje srečanje je bilo jubilejno, kar že trideseto (30!). Tako dolgo se planinci treh držav družimo v prijateljskem duhu, utrjujemo vezi, dokazujemo povezanost in preživimo lep dan v pravtaku razpoloženju. Izvedla ga je Planinska družina Benečije na Matajurju.

Pot na mejno goro med Italijo in Slovenijo je bila za koro-

ške udeležence kar precej dolga. Pri koči Pelizzo pa se je zbralo ob tej priložnosti daleč preko 500 ljudi. Čeprav dan ni bil poseben lep (gosta megla, veter, nobene vidljivosti, hlad in mraz) to ni bistveno kvarilo prijetnosti srečanja. Tudi spored je potekal kot načrtovano. Po maši pri slovenski koči na vrhu Matajurja so organizatorji poskrbeli za telesno dobrobit in za pester program v kulturnem delu srečanja, ki se je odvijal v velikem (in skoraj premajhnem) šotoru. Benečani so s srečanjem in v nagovorih dokumentirali prijatelj-

ske sodelovanje z obmejnimi PD, pa tudi z italijansko gorsko organizacijo CAI-Valli del Natissone. Nastopili pa so: Godba z Jesenic (tridesetič!), ženski zbor iz Ljubljane, beneški otroci in recitatorji. Čestitke in pozdrave SPD iz Celovca je prinesel in spregovoril odbornik Miha Traunik, ki je predal predsedniku Igorju Tullu nekja zbornikov, ki so izšli ob 100-letnici koroškega slovenskega planinstva. Žal smo s Koroške našli na srečanju le 10 ljudi.

Peca - pohod SPD Zarja in SPD Celovec

SPD Zarja v Železni Kapli prireja že nad 20 let redne pohode na Peco. Letošnji je bil v nedeljo, 8. julija.

Gora je dejansko odmaknjena na rob kapelških občinskih meja in Peco navadno bolj povezujemo s Podjuno in pliberško okolico, pa se Kapelčani vztrajno zbiramo pri Rieplu v Podpeci in od tam osvajamo iz leta v leto Bistriško špico. Tudi tokrat smo zapeljali z avtomobili na Luže, nato pa v dvojnopo-

lurnem maršu prisopihali na avstrijski vrh plečate Pece. Vreme je bilo lepo kot redkokdaj in pogled nam je samodejno uhajal preko Končnikovega vrha proti Uršlji gori, ali čez okoliške grape k Sv. Ani in Šentlenartu in preko Olševe do Kamniških vrhov in k sosedoma Obirju in Košuti. Prav čudili pa smo se tudi čudoviti preprogi podjunske polj ob vznožju in po Koroški ter se ogledovali po glavnem mestu dežele.

Uživali smo ob dobrotah iz nahrbtnikov in se predajali soncu, da nas je kar ožgalo, zraven pa poslušali, kako so gor iz Šentjurja (pri Libučah) možnarji prepevali k nedeljskem obredu.

Jasno, da smo se pohodniki ob povratku s Pece ustavili pri Kebrovi kapelici, kjer so ta dan praznovali Lepenčani s svojimi »Florjanovci«. Lepo so nas sprejeli in s tolikimi dobrotami, kot jih ne zmore noben planinski nahrbtnik.

Tako, za danes naj bo dovolj. Prihodni pa o projektnih dnevih učiteljev po Pohorju.

Miha Traunik

PLANINSTVO

100 let Korenove koč

Korenova koča na Zahomški planini, sedaj z imenom Schönwipfel Schutzhaus, bo 15. avgusta obhajala častljivo starost stoletnega obstoja. Zgradil jo je izredno aktivni podpredsednik nekdanje Ziljske in Koroške podružnice Slovenskega planinskega društva Ivan Millionig iz Zahomca. Na ime Korenova koča danes spominja

nad vrati v les vrezan napis Koren. Korenova koča in Višarje sta bili nekoč glavni žarišči slovenske planinske dejavnosti na Koroškem. S postavitvijo Korenove koč leta 1901 je Ivan Millionig omogočil odlične pogoje za uspešno dejavnost obeh podružnic, za kar so mu bili takratni planinci zelo hvaležni. Prav tako gre zahvala Korenovim naslednikom, da je ostal tako dobro ohranjen edini relikv začetkov rojstva organiziranega slovenskega planinstva na Koroškem. Ivan Millionig je bil edini funkcionar rojstva

obeh nekdanjih podružnic SPD, ki je doživel obnovitev društva leta 1953. Za zasluge za slovensko planinstvo na Koroškem mu je Planinska zveza Slovenije leta 1954 na pobudo SPD v Celovcu predala častno odličje. Kratko po počastitvi, živel je pri sinu dekanu Millionigu v Štebnu, je umrl. Ob odprtem grobu se je od rajnega ob veliki udeležbi pogrebcev poslovil predsednik nadzornega odbora SPD Celovec dr. Franci Zwitter in mu v ime slovenskih planincev izkazal poslednjo čast. L. U.

RAVNE NA KOROŠKEM - PRI TROTOVEM KRIŽU

Boj proti pozabi fašističnih grozot

Na kraju ene izmed bitk partizanov z nemškimi policisti iz dravograjskih gestapovskih zaporov, marca 1945. leta, pri Trotohem križu na Strojni, se je v nedeljo, 15. julija, zbralo preko tristo članov borčevskih organizacij in simpatizerjev narodnoosvobodilnega boja Koroške. Ta spopad je zahteval življenje partizana Alojza Kompana-Znidaršiča, požgana pa je bila Sabodinova domačija. V imenu Območnega odbora ZZB je zbrane pred spomenikom najprej nagovoril Karel Polanc, ki je namenil pozornost 60-letnici ustanovitve OF slovenskega naroda. Predstavnik strojanske vaške skupnosti Zdravko Šapek je opozoril na odseljevanje mladih iz te

hribovske vasi. Zastopnik občine Ravne na Koroškem Branko Kaker, tudi predsednik veteranske organizacije Mežiške doline, se je zavzel za enakovrednost slovenskega jezika v prihodnosti.

Lipej Kolenik, predsednik pliberškega odbora Zveze koroških partizanov iz Celovca, ki je bil na tem kraju hudo ranjen, je menil, da so takšni shodi tudi način boja proti pozabi, ki bi ustrezala tistim, ki so počeli zločine, preganjali svobodoljubne ljudi kot zveri, jih pošiljali skozi dimnike, zažigali domačije. Da ne bi zopet zavladali, moramo zgodovinska dogajanja prenašati na mlade. V EU moramo vstopiti ponosni in z upanjem, da se ne bomo utopili v svetu kapitala, je menil Kolenik in vse povabil na spominsko srečanje na Komelj nad Pliberkom.

Zbranim je govoril tudi Mitja Šipek, ki je padlega Znidaršiča dobro poznal ter ga s tovariši pokopal na strojanskem pokopališču. Da spomin živi, je vzrok

spoštovanje do žrtev in ne politika; dobro, da se niso uresničile namere tistih, ki so hoteli zgodovino postaviti na glavo in žrtve obtožiti za morilce, žal pa se sovraštvo preko njih prenaša na mlade. Na Koroškem je vzgoja mladih usmerjena v spoštovanje svojih prednikov, ki so trpeli in mnogi za svobodo umrli, zato spominska obeležja obišče vse več mladih, spomeniki pa dobivajo skrbnike, je menil. Opozoril je na naraščanje socialnih razlik in stisk ljudi, tako v EU kot pri nas, kar je v preteklosti vodilo do vojnih grozot in ob tem dejal, da je kultura, po čemer nas svet spoznava, tudi odnos do sočloveka.

Kulturni program so izvedli: recitatorja Arnšek in Zdravko Fajmut, pevski zbor Šentanelški pavri in ravenški harmonikarski orkester ter na gozdni jasi ustvarili partizansko vzdušje, ki se je nadaljevalo v družabnost. S. Š.

ČRNA NA KOROŠKEM - PRI NAJEVSKI LIPI

Državniki, stehvanje, možnarji in golaž

Na Ludranskem vrhu, ob blizu 800 let stari Najevski lipi na tisoč metrih nadmorske višine, je v objemu gozdov v nedeljo, 14. julija, potekalo tradicionalno druženje s predstavniki oblasti samostojne slovenske države. Udeležilo se ga je nekaj sto udeležencev iz bližnjih in daljnih krajev. V družbi ne-

gelje in ujeti obroče, vržene v zrak. Šlo je za naklonjenost mladenk. Običaj menda izhaja z Zilje.

Osrednja osebnost prireditve je bil tokrat predsednik parlamenta Borut Pahor, ki je med drugim dejal, da bo odločitev Slovencev na referendumu za Evropsko unijo prelomnega pomena in da se bo treba nanjo temeljito in demokratično pripraviti. Te priložnosti za vstop med razvite ne bi smeli izpustiti. Da pomenijo takšna druženja tudi priložnost lobiranja, mi je med kramljanjem potrdil predstojnik občine Bistrica pri Pliber-

Srečanje borcev: Lipelj Kolenik z Mitjem Šipkom pri Trotohem križu

katerih poslancev, državnih svetnikov, ministrov in drugih predstavnikov vlade, županov in direktorjev iz Koroške ter predstavnikov obmejnih občin so uživali v naravnem okolju ter se zabavali ob spremljanju programa prireditve. Novost je bilo grmenje možnarjev, starih oznanjevalcev dogajanja. Pod Najevsko lipo sta zbora Mate iz Črne in Šentanelški pavri nastopila z nepogrešljivimi koroškimi ljudskimi pesmimi. Največ pozornosti je pritegnilo stehvanje, tekmovalstvo okoliških kmečkih fantov na konjih, ki so imeli nalogo v galopu razbiti leseni sod bari-

ku in predsednik Enotne liste za Koroško Andrej Wakounig, ki je poleg župana Pliberka, mag. Rajmunda Grilca, predstavljal sosednje obmejne občine. Omenil je prometni dostop do koridorja 5 (Barcelona-Kijev, preko Maribora), ki zahteva dogovor med Mežiško dolino in Podjuno o mostu čez Dravo. S to prometno točko se bo gospodarski položaj tod lahko izboljšal. Wakounig je zadalžen tudi za čezmejne evropske projekte (npr.: zgodovinska pot, maraton kralja Matjaža), ki jih je po takšnih srečanjih lažje organizirati. S. Š.

SELE

Slovesna otvoritev novega društvenega poslopja DSG Sele-Zell

Velik praznik za športno društvo DSG Sele-Zell. Ob športnem igrišču pod mogočno Košuto v Selah-Borovnici so v nedeljo s posebno slovesnostjo ter mednarodnim nogometnim turnirjem uradno odprli novo multifunkcionalno društveno poslopje, ki je stalo približno poldrugi milijon šilingov. Večino investicije je prispevala občina Sele oz. koroška deželna vlada, skoraj 400.000 šilingov pa je za uresničitev projekta prispevalo društvo samo, nekaj v finančni obliki, drugo z delom. Novo leseno poslopje s kantino, društveno sobo, itd., ki ga je načrtoval arhitekt inž. Josef Liendl, dela pa je izvedlo podjetje Gasser iz Bilčovsa, so pričeli graditi lani avgusta. Poslopje se vzorno ujema z naravo in bo celo kandidiralo v okviru vseavstrijskega nagradnega natečaja za najboljšo leseno konstrukcijo v letu 2001. Na slovesni otvoritvi je novi predsednik športnega društva DSG Sele-Zell mag. Igor Roblek pozdravil vrsto uglednih častnih gostov, med njimi državnega poslanca in govornika ljudske stranke (ÖVP) za šport v

dunajskem parlamentu Reinholda Lexerja, predsednika Slovenske športne zveze (SSZ) Marjana Velika, zastopnika Koroške no-

Mednarodnega nogometnega turnirja so se poleg ekipe domačinov udeležile še enajsterice iz Galicije, Šentjakoba v Rožu

Novo društveno poslopje ob športnem igrišču v Selah

gometne zveze (KFV) Manfreda Skornska ter ne nazadnje selskega župana Engelberta Wassnerja. Vsi so društvu čestitali k novi pomembni pridobitvi ter športnikom kot funkcionarjem zaželeli nadaljnje uspešno delovanje. Uradni del je sklenil domaći župnik Štefan Krampač s slovesno blagoslovitvijo novega poslopja.

in iz pobratene Škofje Loke. Na otvoritveni tekmi pa sta se pomerili veteranski ekipi DSG Sele-Zell in Slovenske športne zveze, v kateri so mdr. nastopili nekdanji slavni igralci SAK Velik, Lampichler, Woschitz, Stern, sedanji trener SAK Lojze Jagodič, in drugi. Prijateljski dvoboj so dobili domačini z 2 : 1 (1 : 0). *Ivan Lukan*

NOGOMET

Škofja Loka zmagovalec nogometnega turnirja v Selah

V okviru slovesne otvoritve novega društvenega poslopja je športno društvo DSG Sele-Zell priredilo tudi mednarodni nogometni turnir, katerega so se poleg ekipe domačinov udeležile še enajsterice iz Galicije, Šentjakoba v Rožu in iz pobratene Škofje Loke. Turnir so zmagali Škofjelokani, ki so v finalnem obračunu po neodločenem izidu 1 : 1 po 90 minutah v streljanju enajstmetrovk premagali domačine s 4 : 3.

I. L.

Otvoritveno tekmo turnirja sta odigrali veteranski ekipi DSG Sele in Slovenske športne zveze (na sliki) s številnimi bivšimi akterji SAK

Posamezni rezultati mednarodnega nogometnega turnirja:

DSG Sele-Zell – Galicija 5 : 0, Šentjakob v Rožu – Škofja Loka 1 : 1 (streljanje 11-metrovk – 4 : 3 za Škofjo Loko), Šentjakob – Galicija 3 : 1,

Škofja Loka – DSG Sele-Zell 1 : 1 (streljanje 11-metrovk – 4 : 3 za Škofjo Loko).

Končna razvrstitev:

1. Škofja Loka, 2. DSG Sele-Zell, 3. Šentjakob v Rožu, 4. Galicija

SLOVENSKI ŠPORTNI PABERKI

Dve medalji slovenskih atletov na mladinskem EP

Na mladinskem evropskem prvenstvu v italijanskem Grossetu je Jan Žumer v skoku v daljino osvojil srebrno, Maja Nose pa v teku na 200 metrov bronasto odličje. Žumer je v finalu doskočil do osebnega re-

korda 7,72 metra, zmagal pa je Grk Luis Tsatomas (7,98). Nosetova pa je sprva s časom 24,01 že v polfinalu izboljšala prejšnji mladinski državni rekord, a ga je v finalu s 23,60 še bistveno popravila in prijetno presenetila ljubitelje slovenske atletike.

Nogomet v Sloveniji: Koper in Korotan v vodstvu

Rezultati 1. igralnega dne lige Si.mobil: Sportline Koper – Era Šmartno 3 : 1, Primorje – Mura 2 : 0, Korotan – HiT Gorica 3 : 1, Domžale – Olimpija 1 : 2, Rudar (Velenje) – Maribor Pi-

vovarna Laško 1 : 2, CMC Publikum – Živila Triglav (Kranj) – sinoči; **vrstni red:** Koper, Korotan, Primorje, Maribor PL in Olimpija po 3 točke, CMC Publikum, Živila Triglav, Domžale, Rudar, Era Šmartno, HiT Gorica in Mura 0.

Pari 2. igralnega dne, petek:

Olimpija – Primorje (20.00); sobota: Maribor PL – Era Šmartno (18.00), Rudar – Domžale (20.00); **nedelja:** Živila Triglav – Koper, HiT Gorica – CMC Publikum, Mura – Korotan (vse ob 17. uri). *D. T.*

SLOVENSKI NOGOMET

Celjani kljub dvema remijema izpadli

Nogometaši celjskega CMC Publikum so navkljub dvema neodločenima rezultatom, doma 1 : 1 in v Lozani 0 : 0, izpadli v tretjem krogu pokala Intertoto. Minulo soboto so Celjani igrali v Švici 0 : 0, kar pa ni bilo dovolj za napredovanje. Izkazalo se je, da je bil zadetek Marguariaza, ki ga je za ekipo Lausanne Sports dosegel tik pred kon-

cem prve tekme v Celju, že odločilen. Usodo zmagovalca v svojih rokah je imel Marko Križnik v 51. minuti. Znašel se je sam pred vratarjem na oddaljenosti petih metrov, a je žogo udaril čez prečnik. Celjani so imeli v zadnjih 20 minutah tekme popolno pobudo, ko so se gostitelji pomaknili na svojo polovico. Akcije Brulca, Radosavljeviča, Korena, Beršnjaka in Jožefa so povzročile pravo zmedo pri Švicarjih, žal pa niso spremenile rezultata. Tako so Švicarji srečno izšli kot zmagovalci in bodo v naslednjem krogu igrali proti ekipi FC Basel.

D. T.

NOGOMET

Še dober teden do začetka prvenstva

Tudi ekipe 1. razreda D bodo 4. avgusta startale v novo nogometno sezono 2001/2002.

Jesenske tekme:

1. krog (4./5. 8.): Eitweg – Globasnica, Labot – Vovbre, Žitara vas – Rikarja vas, Šmihel – Pokrče, St. Stefan – Metlova, Tinje – Šentlenart, Železna Kapla – Šentpavel
2. krog (11./12. 8.): Šentlenart – Labot, Šmihel – Železna Kapla, Rikarja vas – St. Stefan, Pokrče – Vovbre, Metlova – Tinje, Globasnica – Žitara vas, Šentpavel – Eitweg
3. krog (15. 8.): Železna Kapla – Pokrče, Eitweg – Šmihel, Šentlenart – Vovbre, Labot – Metlova, Žitara vas – Šentpavel, St. Stefan – Globasnica, Tinje – Rikarja vas
4. krog (18./19. 8.): Železna Kapla – Eitweg, Rikarja vas – Labot, Šentpavel – St. Stefan, Šmihel – Žitara vas, Globasnica – Tinje, Pokrče – Šentlenart, Metlova – Vovbre
5. krog (25./26. 8.): Tinje – Šentpavel, Eitweg – Pokrče, Vovbre – Rikarja vas, Labot – Globasnica, Žitara vas – Železna Kapla, Šentlenart – Metlova, St. Stefan – Šmihel
6. krog (1./2. 9.): Šentpavel – Labot, Šmihel – Tinje, Rikarja vas – Šentlenart, Pokrče – Metlova, Globasnica – Vovbre, Železna Kapla – St. Stefan, Eitweg – Žitara vas

7. krog (8./9. 9.): Šentlenart – Globasnica, Vovbre – Šentpavel, Labot – Šmihel, Metlova – Rikarja vas, St. Stefan – Eitweg, Tinje – Železna Kapla, Žitara vas – Pokrče

8. krog (15./16. 9.): Šmihel – Vovbre, Šentpavel – Šentlenart, Žitara vas – St. Stefan, Pokrče – Rikarja vas, Globasnica – Metlova, Eitweg – Tinje, Železna Kapla – Labot

9. krog (22./23. 9.): Labot – Eitweg, Metlova – Šentpavel, Rikarja vas – Globasnica, Šentlenart – Šmihel, St. Stefan – Pokrče, Tinje – Žitara vas, Vovbre – Železna Kapla

10. krog (29./30. 9.): Šmihel – Metlova, Žitara vas – Labot, Šentpavel – Rikarja vas, Eitweg – Vovbre, Železna Kapla – Šentlenart, Pokrče – Globasnica, St. Stefan – Tinje

11. krog (6./7. 10.): Globasnica – Šentpavel, Vovbre – Žitara vas, Labot – St. Stefan, Metlova – Železna Kapla, Rikarja vas – Šmihel, Šentlenart – Eitweg, Tinje – Pokrče

12. krog (13./14. 10.): Železna Kapla – Rikarja vas, Tinje – Labot, St. Stefan – Vovbre, Šmihel – Globasnica, Žitara vas – Šentlenart, Eitweg – Metlova, Pokrče – Šentpavel

13. krog (20./21. 10.): Šentpavel – Šmihel, Globasnica – Železna Kapla, Vovbre – Tinje, Labot – Pokrče, Metlova – Žitara vas, Rikarja vas – Eitweg, Šentlenart – St. Stefan

14. krog (27./28. 10.): Globasnica – Eitweg, Vovbre – Labot, Rikarja vas – Žitara vas, Pokrče – Šmihel, Metlova – St. Stefan, Šentlenart – Tinje, Šentpavel – Železna Kapla

ŠAHOVSKI OREH št. 164

Silvo Kovač

Sermek – Farago / HIT Gorica 2001

V žrtvenem plesu figur je slovenski velemejster Sermek črnega kralja iz rokade pripeljal na sredo šahovnice, vendar pa je tudi njegov nasprotnik s protizrtvami vdrl v beli tabor. Kako je belemu, ki je na potezi, uspe-

lo v nadaljevanju uveljaviti materialno preddost in zmagati?

Rešitev št. 163

Velemejster Mikhalčišin je po izsiljenem 2.Td2: Dd2:+ 3.Dd2: Sd2: moral priznati premoč črnih figur, saj bela trdnjava ne more zapustiti prve vrste zaradi obrambe lovca. V partiji je še sledilo: 4.Td1 Ta2! Belemu kralju grozi mat po 5...Sf3++ (dvojni šah) in po umiku kralja 6.Kh1 Th2 mat. Tako pa je beli po 5.Kg1 b4 predal partijo in čestital Borišku – mlademu novogoriškemu šahovski-mu talentu!

